

อ่านเมื่อวันที่ 29 ก.พ. 2559

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๖๘๘/๒๕๕๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๒ /๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๕ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง	{	นางสายบัว เจตปัญญา	ผู้ฟ้องคดี
		กรมชลประทาน	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๕๕/๒๕๕๓ หมายเลขแดงที่ ๑๓๘/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองอุตรธานี)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๗๔๕๗ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๔๕๖ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๓๕๗๙ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยที่ดินดังกล่าวมีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๑๐ ตารางวา ๓ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา และ ๓ ไร่ ๑ งาน ๑๔ ตารางวา ตามลำดับ ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงรुक้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี จนทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินจากการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นจำนวน ๘ ไร่ หรือคิดเป็นค่าเสียหายจำนวน

/๔๕๐,๐๐๐ บาท...

- 5 ต.ค. 2559

๔๘๐,๐๐๐ บาท รวมถึงผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำนาในที่ดินที่ต้องสูญเสียไปจำนวน ๘ ไร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยผู้ฟ้องคดีจะได้ผลผลิตในแต่ละปี ประมาณไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียรายได้จากการทำนาปีละ ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นเงินค่าเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับจากการทำนารวม ๗ ปี เป็นเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจากการดำเนินการ ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๖๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินค่าเสียหาย จำนวนดังกล่าว นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นเวลา ๗ ปี ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน ๓๙๙,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดี จะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวน ๑,๑๕๙,๐๐๐ บาท นอกจากนั้น ก่อนที่ผู้ฟ้องคดี จะยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ฟ้องคดีได้ร้องขอความเป็นธรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลายหน่วยงานแล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๑,๑๕๙,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๗๖๐,๐๐๐ บาท นับถัดจาก วันฟ้องคดีเป็นต้นไป จนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเสร็จสิ้น

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้มีคำขอดำเนินคดีโดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินคดีโดยได้รับ ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า เดิมลำน้ำลำพะเนียงเป็นลำน้ำตามธรรมชาติ และเป็นทางน้ำสาธารณะที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย และก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดี จะดำเนินการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงนั้น ลำน้ำดังกล่าวมีสภาพตื้นเขินและคดเคี้ยวมาก ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และการเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ ให้ดำเนินโครงการ ขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงเป็นเรื่องเร่งด่วน เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการขุดลอก

/และพัฒนา...

และพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียงดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามหลักวิศวกรรมชลประทาน และพิจารณาออกแบบ เพื่อให้มีผลกระทบต่อราษฎรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินติดลำน้ำลำพะเนียง น้อยที่สุด และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ข. ๙๗๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง มอบหน้าที่ให้หัวหน้าชลประทาน (จังหวัด) และคำสั่งที่ ข. ๑๓๓๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ เรื่อง มอบอำนาจการขออนุญาตขุดลอกแม่น้ำ ลำน้ำ คลอง และ ทางน้ำธรรมชาติ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการขุดลอกและพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง ร่วมกับจังหวัดหนองบัวลำภู และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ข. ๖๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๗ เรื่อง มอบอำนาจด้านบริหารงานพัสดุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการ แทนอธิบดีกรมชลประทาน ประกอบกับผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูได้มีคำสั่ง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่ ๑๖๕๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และต่อมาจังหวัดหนองบัวลำภูได้จัดให้มีการประชุมผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกสภาองค์กรการ บริหารส่วนตำบล โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบเข้าร่วมประชุม ซึ่งการประชุมดังกล่าวมีจุดมุ่งหมาย เพื่อชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความจำเป็นและลักษณะงาน ที่จะขุดลอกลำน้ำลำพะเนียง เพื่อเพิ่มปริมาณการไหลและความเร็วของน้ำ กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการขุดลอกลำน้ำดังกล่าวให้มีความลึก ๘ เมตร และมีขนาดความกว้าง ของลำน้ำออกไปจากจุดศูนย์กลางของลำน้ำข้างละ ๓๕ เมตร ตามความเหมาะสมของแต่ละสภาพพื้นที่ และจะสร้างขานคันดินกว้างประมาณ ๒ เมตร มีความลาดด้านข้าง ๑ : ๑.๕ เพื่อให้สามารถรองรับน้ำหนักดินด้านข้างลำน้ำให้ทรงตัวได้ รวมถึงก่อสร้าง คันดินบดอัดแน่นพร้อมลงลูกรังผิวจราจรกว้างประมาณ ๖ เมตร ตลอดแนวคูขนาน สองฝั่งลำน้ำ เพื่อใช้เป็นทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรและใช้เป็นผนังป้องกัน มิให้น้ำเอ่อล้นไหลเข้าท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร และก่อสร้างอาคารรับน้ำ ที่มีประตูควบคุมการเปิดปิด เพื่อให้สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง ในช่วงฤดูฝน และเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพ ในการผลิตและยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น อีกทั้งได้มีการชี้แจงให้ราษฎร ที่เข้าร่วมการประชุมได้ทราบว่า การขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียง จะไม่มีการจ่ายเงิน ค่าทดแทน ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดคัดค้าน รวมถึงผู้ฟ้องคดีก็ได้ลงลายมือชื่อในหนังสือยินยอม

/เพื่อการพัฒนา...

เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู ฉะนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ให้ความยินยอมให้ทางราชการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีผลทำให้เกิดการละเมิดและผู้ถูกฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงแล้วเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จึงพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบว่าการดำเนินโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียงดังกล่าวจะต้องมีการนำเอาที่ดินของราษฎรในบริเวณลำน้ำลำพะเนียงมาใช้เพื่อสาธารณประโยชน์และที่ดินดังกล่าวต้องตกเป็นของรัฐแล้ว ฉะนั้นผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องดำเนินการเวนคืนที่ดินและกำหนดเงินค่าเสียหายให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีได้ให้ความยินยอมแล้วนั้นก็เป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสาระสำคัญ เพราะหากผู้ฟ้องคดีได้รับการชี้แจงจากผู้ถูกฟ้องคดีว่ามีกฎหมายกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องทำการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีก็คงจะไม่ให้ความยินยอมในกรณีดังกล่าว ฉะนั้น ความยินยอมในกรณีนี้จึงตกเป็นโมฆะ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงนั้นก็ไม่ใช่ความจริง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ทำการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงตามแนวลำน้ำเดิม หากแต่เป็นการขุดลอกลำน้ำรูก้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี รวมถึงนำดินที่ได้จากการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงมาถมในที่ดินของผู้ฟ้องคดีเพื่อทำเป็นถนน และมีการตัดต้นไม้ที่ผู้ฟ้องคดีปลูกไว้ในบริเวณริมลำน้ำลำพะเนียง และภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จ ผู้ฟ้องคดีก็ได้รับความเสียหายจากการที่ที่ดินของผู้ฟ้องคดีถูกน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนจากเหตุที่ไม่มีทางระบายน้ำให้ไหลลงสู่ลำน้ำลำพะเนียง จนทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำนาในที่ดินของตนเองได้ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายเป็นค่าที่ดินที่ถูกรुक้ำตามที่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภูได้ทำการรังวัดตามคำสั่งของศาลปกครอง ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้วนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดียังคงมีอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดียังคงใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทำเป็นถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยผู้ฟ้องคดียังไม่ได้รับที่ดินดังกล่าวคืน และทำให้ความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดียังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีก็มีสิทธิติดตามเอาที่ดินของผู้ฟ้องคดีคืนในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์

/ตามประมวล...

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้น การยื่นฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีจึงยังคงอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า เมื่อที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ภายในพื้นที่ก่อสร้างตามโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูได้มีคำสั่งจังหวัดหนองบัวลำภูที่ ๑๖๕๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ นอกจากนั้น ทางราชการได้จัดให้มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ซึ่งได้มีการชี้แจงให้ราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวทราบว่าการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงจะไม่มีค่าใช้จ่ายค่าทดแทน และที่ประชุมดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามโครงการดังกล่าว รวมถึงผู้ฟ้องคดีก็ได้มีหนังสือยินยอมให้ทางราชการรื้อถอน ตัดโค่น หรือใช้ที่ดินของตนเป็นที่ทิ้งดิน โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่ขอเรียกร้องค่าชดเชยใดๆ นอกจากนี้ การดำเนินการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงเป็นงานที่ไม่มีการจัดซื้อที่ดิน เนื่องจากเป็นกรณีที่ราษฎรให้ความยินยอมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ ฉะนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายและระเบียบของทางราชการรองรับ และเป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องภายใต้การยินยอมของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด และทำให้การใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีนี้ของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต รวมถึงการที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ก็เป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งเรียกให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภูทำการรังวัดจัดทำแผนที่ที่ดินที่พิพาท โดยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายไปร่วมนำชี้และรับรองแนวเขตที่ดินที่พิพาท แต่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว และถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอให้ศาลปกครองชั้นต้น

/พิจารณาคดีใหม่...

พิจารณาคดีใหม่ตามมาตรา ๖๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเห็นสมควรที่จะอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีนี้ใหม่

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภูชี้แจงตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๗๔๕๗ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๔๕๖ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๓๕๗๙ ถูกขุดลอกเป็นลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๘๕ ตารางวา ๑ งาน ๔๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๒๙ ตารางวา และถูกทำเป็นถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๓ งาน ๙๑ ตารางวา ๑ งาน ๓๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๓๔ ตารางวา ตามลำดับ โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลงมีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตารางวาละ ๑๐๐ บาท

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ ให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง และได้มอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบดำเนินการโครงการดังกล่าว จึงทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการโครงการดังกล่าวตามข้อ ๑ (๑) และ (๔) ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และทำให้โครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงดังกล่าวเป็นการชลประทานตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ และในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวนี้ หากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้มีการตกลงในเรื่องการโอนที่ดินที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องทำการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้มีการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แล้ว ย่อมถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ฉะนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงรुक้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีบางส่วน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือได้มีการตกลงซื้อขายที่ดินที่พิพาทกับผู้ฟ้องคดี หรือผู้ฟ้องคดียินยอมยกที่ดินที่พิพาทให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อใช้ในการ

/ขุดลอก...

ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำเป็นถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง อีกทั้งไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดี มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะทำการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง ในที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยวิธีอื่นแล้ว ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการ ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงรุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการจงใจทำให้ทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย และเป็นการกระทำละเมิด ต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดี จะต้องรับผิดชอบต่อผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๘

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า การดำเนินโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียง จะไม่มีการจ่ายเงินค่าชดเชยใดๆ เนื่องจากเป็นกรณีที่ราษฎรให้ความยินยอมตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ นั้น เห็นว่า ข้อกำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นกรณีการจัดให้มีแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อสนองความต้องการของราษฎร โดยการก่อสร้างแหล่งน้ำดังกล่าวจะไม่มีการจ่ายเงินค่าชดเชย สำหรับที่ดิน เนื่องจากการกระทำในที่ดินของรัฐ ที่ดินที่ไม่มีเจ้าของหรือไม่มีผู้ครอบครอง ทำประโยชน์ หรือในที่ดินที่มีผู้อุทิศหรือยกให้แก่รัฐ ฉะนั้น หากมีการดำเนินการจัดให้มีแหล่งน้ำ ในที่ดินซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ยินยอมแล้ว ย่อมเป็นการละเมิด ต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว อีกทั้งคลองส่งน้ำที่จะถือเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็กนั้น ต้องเป็นคลองส่งน้ำที่มีขนาดความกว้างไม่มากและต้องเป็นคลองที่ขุดขึ้นใหม่ มิใช่เป็นคลอง ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติดังเช่นลำน้ำลำพะเนียง อีกทั้งการดำเนินโครงการขุดลอกและพัฒนา ลำน้ำลำพะเนียงนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีต้องดำเนินการขุดลอกขยายลำน้ำลำพะเนียงให้มีความกว้าง ถึง ๗๐ เมตร และต้องมีการก่อสร้างถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงกว้าง ๖ เมตร ทั้ง ๒ ฝั่ง ฉะนั้น การดำเนินการตามโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียง จึงมิใช่กรณี การจัดให้มีแหล่งน้ำขนาดเล็กตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ไม่ต้องมีการจ่ายเงินค่าชดเชยตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า จังหวัดหนองบัวลำภูได้จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงให้ราษฎร ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการดังกล่าวได้ทราบว่าจะมีการขุดลอก ลำน้ำลำพะเนียงรุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี รวมทั้งผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือยินยอมให้ทางราชการ

รื้อถอน...

รือถอน ตัดโค่น หรือใช้ที่ดินที่ว่างเปล่าเป็นที่ทิ้งดินเพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าว โดยไม่ขอเรียกชดเชยค่าชดเชยใดๆ นั้น เห็นว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว เป็นเพียงการยกข้อกล่าวอ้างขึ้นมอลอยๆ โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดี ได้รับทราบและยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนา ลำน้ำลำพะเนียงของผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากการพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ก็ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่จะดำเนินการใดๆ อันเป็นการรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินดังกล่าวได้ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองเมื่อพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว เห็นว่า เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการขุดลอกลำน้ำ ลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี และการกระทำ ของผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีถูกรูกกล้าต่อเนื่องตลอดมา ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดี ภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

คดีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดี ในผลแห่งการกระทำละเมิดเพียงใด นั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การดำเนินโครงการ พัฒนาลำน้ำลำพะเนียงของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวได้มีการรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี โดยที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๗๔๕๗ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๔๕๖ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๓๕๗๙ ถูกขุดลอก เป็นลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๘๕ ตารางวา ๑ งาน ๘๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๒๙ ตารางวา และถูกทำเป็นถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๓ งาน ๙๑ ตารางวา ๑ งาน ๓๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๓๔ ตารางวา ตามลำดับ โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสามแปลง มีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตารางวาละ ๑๐๐ บาท ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีราคาซื้อขายที่ดินในบริเวณใกล้เคียง กับที่ดินของผู้ฟ้องคดี และแม้ว่าผู้ฟ้องคดีอาจได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าวก็ตาม แต่ราษฎรซึ่งมีที่ดินในบริเวณใกล้เคียงกับลำน้ำลำพะเนียงก็ต่างได้รับประโยชน์

/จากโครงการ...

จากโครงการดังกล่าวเช่นกัน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจกล่าวอ้างประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจากโครงการดังกล่าวมาหักออกจากเงินค่าเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีพึงจะได้รับได้ จึงเห็นว่าการกำหนดราคาที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ นั้น เหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินจากการดำเนินโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นจำนวนเนื้อที่ ๔ ไร่ ๒ งาน ๑๓ ตารางวา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท

ส่วนปัญหาเรื่องดอกเบี้ยที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระดอกเบี้ยจากเงินจำนวนดังกล่าวได้ โดยมีสิทธิคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงในที่ดินของผู้ฟ้องคดีแล้วเสร็จ ซึ่งวันดังกล่าวถือเป็นเวลาอันเป็นฐานที่ตั้งแห่งการประมาณราคาที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ถูกรุกรานจนถึงวันฟ้องคดีและนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๔๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่โดยที่คดีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียงในที่ดินของผู้ฟ้องคดีแล้วเสร็จเมื่อใด ดังนั้น จึงต้องนำระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญาจ้างเลขที่ สชป.๕/นภ.(จ)๑๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๘ มาใช้ประกอบการพิจารณา โดยตามสัญญาจ้าง ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง และวรรคสอง กำหนดว่า ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มทำงานและจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๒๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว ซึ่งเมื่อรวมระยะเวลาตามข้อ ๗ ของสัญญาจ้างดังกล่าวกับระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างเริ่มทำงาน เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีควรต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างเริ่มทำงานภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ผู้รับจ้างได้เสนอแผนงานต่อผู้ว่าจ้างแล้ว ฉะนั้น ผู้รับจ้างจะต้องทำงานที่รับจ้างตามสัญญาจ้างดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา คือ ภายในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๙ และถือว่าวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๙ เป็นเวลาอันเป็นฐานที่ตั้งแห่งการประมาณราคาที่ดินที่ถูกรุกรานของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้

/ต่อศาลปกครอง...

ต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินค่าเสียหายจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ อันเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน ๖๔,๕๘๘.๑๓ บาท และเมื่อรวมกับเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีข้างต้นแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๒๔๕,๘๘๘.๑๓ บาท และผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไป จนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะได้ชำระเงินค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นกรณีที่ไม่มีความหมายกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับในเรื่องดังกล่าวได้ ศาลจึงไม่อาจกำหนดค่าบังคับตามคำขอของผู้ฟ้องคดีในส่วนนี้ได้

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๒๔๕,๘๘๘.๑๓ บาท ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีนี้ถึงที่สุด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเงินค่าเสียหายเสร็จสิ้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นให้ยกเสีย

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าทางราชการได้ดำเนินโครงการพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๓ และแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ฉะนั้น การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จึงพ้นกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันรู้หรือควรรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว นอกจากนี้ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้จัดให้มีการประชุมผู้นำหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียง เพื่อชี้แจงให้ผู้ร่วมประชุมได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียง และลักษณะงานที่จะทำการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียง รวมถึงได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ทางราชการจะไม่มีการจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงดังกล่าว และนอกจากการชี้แจงของทางราชการในการประชุมครั้งดังกล่าวแล้ว ก็ยังมีการประกาศให้ราษฎรที่อยู่ในเขตท้องที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ

/จากการ...

จากการดำเนินโครงการดังกล่าวได้ทราบ รวมถึงทางราชการได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการสัมภาษณ์ราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการดังกล่าว ซึ่งรวมถึงภูมิสำเนาของผู้ฟ้องคดีได้ทราบถึงการดำเนินโครงการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องทราบแล้วว่าการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงดังกล่าวจะต้องมีการรื้อลำที่ดินของผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้รับเงินค่าชดเชยใดๆ จากทางราชการ และหากพิจารณาถึงพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่คัดค้านหรือหวงห้ามไม่ให้ทางราชการทำการขุดดินในที่ดินของผู้ฟ้องคดี เพื่อดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ประกอบกับพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีภายหลังจากที่ทางราชการได้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจนแล้วเสร็จ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๗ และผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากการสูญเสียที่ดินที่พิพาทดังกล่าวจากทางราชการ จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ให้ความยินยอมโดยปริยายที่จะอุทิศที่ดินพิพาทดังกล่าวให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว ดังนั้น การที่ทางราชการได้ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงรื้อลำที่ดินพิพาทนั้น จึงไม่เป็นการทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด นอกจากนั้น ภายหลังจากที่ทางราชการดำเนินโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ฟ้องคดีและราษฎรรายอื่นๆ ต่างก็ได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว เนื่องจากผู้ฟ้องคดีและราษฎรสามารถทำนาและปลูกพืชโดยได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีนำดินที่ได้มาจากการขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงมาถมในที่ดินของผู้ฟ้องคดีและราษฎรจนทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีและราษฎรมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น รวมถึงผู้ฟ้องคดีและราษฎรยังสามารถปลูกพืชประเภทอื่นหลังจากฤดูทำนาได้ เนื่องจากลำน้ำลำพะเนียงสามารถกักเก็บน้ำได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ค่าเสียหายในส่วนนี้ ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้รับดอกเบี้ยเฉพาะช่วงเวลาของการทำละเมิดที่อยู่ภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้เพียงหนึ่งปีย้อนหลังนับตั้งแต่วันฟ้องคดีเท่านั้น ฉะนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิเรียกดอกเบี้ย

/ในอัตรา...

ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินค่าที่ดินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท ย้อนหลังจนถึงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน ๑๓,๕๙๗.๕๐ บาท และเมื่อรวมกับเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นค่าที่ดินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงควรชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีไม่เกิน ๑๙๔,๘๙๗.๕๐ บาท

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง หรือพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นในส่วนดอกเบี้ยตามคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบต่อผู้ฟ้องคดี อีกทั้งผู้ฟ้องคดีก็ได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีขอถือเอาคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นคำแก้อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๗๔๕๗ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๔๕๖ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๓๕๗๙ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ เห็นชอบแผนงานและโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มอบหมายให้โครงการชลประทานหนองบัวลำภูรับผิดชอบดำเนินงาน และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูทำสัญญาจ้างก่อสร้างตามโครงการดังกล่าว รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินโครงการดังกล่าวด้วย ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียงขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบการจ้างเหมาก่อสร้างและกำกับดูแลการดำเนินโครงการ ซึ่งการดำเนินงานก่อสร้างตามโครงการดังกล่าวได้มีการรุกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี

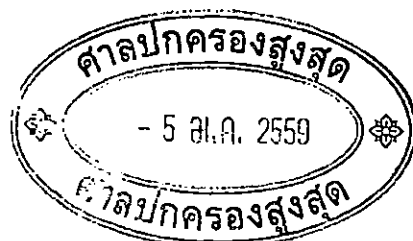
/ทั้งสามแปลง...

ทั้งสามแปลงบางส่วน ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย ที่ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินจำนวน ๘ ไร่ เป็นเงิน ๔๘๐,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายจากการที่ ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำนาเป็นระยะเวลา ๗ ปี เป็นเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท และให้ผู้ถูกฟ้องคดี ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป จนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเสร็จสิ้น ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๒๔๕,๘๘๘.๑๓ บาท ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีนี้ถึงที่สุด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดี จะชำระเงินค่าเสียหายเสร็จสิ้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นให้ยกเสีย ผู้ถูกฟ้องคดี ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย ตามคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีก่อนว่า ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา การฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ราคาที่ดิน ที่ผู้ถูกฟ้องคดีขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงรुक้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดี ใช้สิทธิในฐานะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาล ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดี คืนทรัพย์สินของตนหรือใช้ราคาที่ดินได้ตลอดเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดียังไม่ได้คืนทรัพย์สิน หรือชดใช้ราคาทรัพย์สินให้แก่ผู้ฟ้องคดี และถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีอย่างต่อเนื่อง จนถึงวันฟ้องคดี โดยการฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ การฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำอุทธรณ์ต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดี ขุดลอกขยายลำน้ำลำพะเนียงและทำถนนคันดินเลียบบริมฝั่งลำน้ำลำพะเนียงรुक้ำที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ และหากเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า

เมื่อโครงการ...

เมื่อโครงการขุดลอกและพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงและการสร้างถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง มีผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภูเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดี มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ซึ่งในการขุดลอก ขยายความกว้างของลำน้ำลำพะเนียงและก่อสร้างคันดินเป็นถนนเลียบลอดแนว สองฝั่งลำน้ำลำพะเนียงนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการ ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงและสร้างถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดี ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๗๔๕๗ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๔๕๖ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๓๕๗๙ ถูกขุดลอก เป็นลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๘๕ ตารางวา ๑ งาน ๔๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๒๗ ตารางวา และถูกทำเป็นถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง เป็นจำนวนเนื้อที่ ๓ งาน ๙๑ ตารางวา ๑ งาน ๓๒ ตารางวา และ ๑ งาน ๓๔ ตารางวา ตามลำดับ โดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจ ที่จะบุกรุก ยึดถือ หรือครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์หรือได้มีการตกลงซื้อขายที่ดินของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว และไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะขุดลอกเอาที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยวิธีอื่นๆ ฉะนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามโครงการและเข้าใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดี เพื่อดำเนินการขุดลอกขยายลำน้ำลำพะเนียงและก่อสร้างถนนเลียบลำน้ำลำพะเนียง รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงเป็นการจงใจทำต่อผู้ฟ้องคดีให้ได้รับความเสียหาย แก่ทรัพย์สิน ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ ต่อผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้เสียหายในผลแห่งการกระทำละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ทางราชการได้จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจง ให้ราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการดังกล่าวได้ทราบว่าจะมีการ ขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงรุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดี ดังกล่าวเป็นเพียงการยกข้อกล่าวอ้างขึ้นมอลอยๆ โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่แสดงว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบและยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีขุดลอกลำน้ำลำพะเนียงรุกล้ำที่ดิน

/ของผู้ฟ้องคดี...

ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ภายหลังจากที่ทางราชการดำเนินการพัฒนาลำน้ำลำพะเนียงเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ฟ้องคดีและราษฎรก็ได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว นั้น เห็นว่า แม้ว่าผู้ฟ้องคดีอาจได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างในคำอุทธรณ์ก็ตาม แต่ก็หาใช่เหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะนำประโยชน์ส่วนนี้มากล่าวอ้างเพื่อที่จะปฏิเสธความรับผิดที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ไม่

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ในเรื่องดอกเบี้ยที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า แม้การกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีจะมีลักษณะเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่องก็ตาม แต่ก็มีผลเพียงทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีเท่านั้น หาได้มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เกินกว่าระยะเวลาหนึ่งปีนับย้อนหลังจากวันฟ้องคดีไม่ และผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เป็นดอกเบี้ยเพียงหนึ่งปีย้อนหลังนับตั้งแต่วันฟ้องคดีเท่านั้น ฉะนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินไป โดยชดใช้เป็นราคาค่าที่ดิน เป็นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาทแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท เป็นระยะเวลาหนึ่งปีย้อนหลังนับตั้งแต่วันฟ้องคดี ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน ๑๓,๕๙๗.๕๐ บาท และเมื่อรวมกับเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีข้างต้นแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๙๔,๘๙๗.๕๐ บาท รวมถึงผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีในส่วนนี้จึงฟังขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๒๔๕,๘๘๘.๑๓ บาท ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีนี้ถึงที่สุด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเงินค่าเสียหายเสร็จสิ้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นให้ยกเสีย นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๑๙๔,๘๙๗.๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ...

/ร้อยละ...

ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๘๑,๓๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีเป็นต้นไป จนกว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะชำระเสร็จสิ้น นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามส่วนของการชนะคดี

นายไพบุลย์ เสียงก้อง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

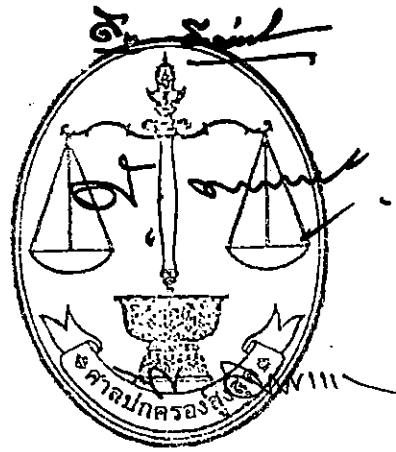
ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

Handwritten signature

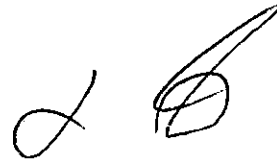
ตุลาการผู้แถลงคดี : พันเอก วรศักดิ์ อารีเปี่ยม

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อ. ๖๘๔/๒๕๕๖ หมายเลขแดงที่ อ. ๑๒/๒๕๕๙ ได้ทำคำพิพากษาโดย นายไพบูลย์ เสียงก้อง ตูลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจากนายไพบูลย์ เสียงก้อง พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับ มาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายปิยะ ปะตังทา)

รองประธานศาลปกครองสูงสุด
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานศาลปกครองสูงสุด